

Dokument nr 18

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w II Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Tomaszowie Maz.

opracował: Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności i niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy zawodoznawczej nauczycieli w ramach rocznego planu działania i jest włączony do statutu szkoły.

Aktualny rynek pracy stawia coraz wyższe wymagania młodzieży w zatrudnieniu. I dlatego realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole jest tak istotna we właściwym przygotowaniu uczniów do racjonalnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

To właśnie tutaj, przyszły absolwent dokonuje najważniejszych wyborów w zakresie wyboru dalszej drogi edukacyjno – zawodowej.

Program WSDZ obejmuje następujące obszary działania - prac z:

- nauczycielami,
- uczniami (klasą),
- rodzicami.

WSDZ w ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów w zakresie tworzenia szkolnej bazy środków informacyjno-dydaktycznych z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,

- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,
- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów, osobowości i kierunków kształcenia oraz rynku pracy,
- zapoznawanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- usytuowanie blisko ucznia profesjonalnej pomocy doradczej zgodnie ze standardami Unii Europejskiej,
- włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej m.in.: poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP), urzędów pracy (UP), Ochotniczych Hufców Pracy (OHP), poradni medycyny pracy (PMP).

WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie różnych zawodów,
- poznawanie własnej osobowości,
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół wyższych,
- pomoc w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej (oraz Indywidualnego Planu Działania – IPD),
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowy unijnym rynku pracy,
- przygotowywanie się do procesów orientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne itp.,
- indywidualną pracę z osobami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych oraz mającymi problemy osobiste,
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty, treningi),
- pomoc w wyborze odpowiedniej praktyki zawodowej w zakładach pracy,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów (podczas zebrań z rodzicami),
- zajęcia służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (np. warsztaty, mediacje, prelekcje),
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa wyższego (na gazetce ściennej),
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie (na gazetce ściennej, w bibliotece szkolnej)
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy (na gazetce ściennej, współpraca z PUP).

Miejsca i czas realizacji WSDZ:

- godziny wychowawcze
- zajęcia z podstaw przedsiębiorczości
- informatyka (przygotowywanie prezentacji)
- grupowe spotkania z zaproszonymi gośćmi
- zajęcia poza terenem szkoły (Targi Edukacyjne, Salon Maturzystów, Dni Otwarte w Uczelniach Wyższych)
- gromadzenie i systematyczna aktualizacja informacji edukacyjnej i zawodowej w Szkolnym Punkcie Informacji Zawodowej na terenie biblioteki szkolnej

KLASA I

Jaki jestem? Jak mnie widzą inni?

Cel: Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, wie, jakie czynniki są istotne w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

KLASA II

Kim chcę być w przyszłości? Czy to zawód przyszłości?

Cel: Uczeń potrafi określić swoje plany na przyszłość, wie, czym dla niego jest interesująca praca oraz zna prognozy dotyczące rynku pracy.

KLASA III

Mój potencjał a dalsza ścieżka edukacyjno- zawodowa.

Cel: Uczeń ma określoną listę priorytetów, zna warunki rekrutacji na studia i ofertę edukacyjną szkół wyższych, jak również realia zakładania i prowadzenia własnej firmy.

Absolwent szkoły będzie umiał określić (opisać):

- Różne zawody (siebie w relacji zawodowej, swój zawód w grupie zawodowej, charakterystykę swojego zawodu i pokrewnych zawodów oraz źródła informacji o zawodach),
- Swoją osobowość (szczególnie w zakresie silnych cech, na których będzie mógł oprzeć swoją przyszłość, a jednocześnie dokonać właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej),
- Ścieżki kształcenia i rynek pracy (program edukacyjny w wybranej szkole, możliwości ustawicznego kształcenia się oraz regionalny i ogólnopolski rynek pracy),
- Poziom zdobytej wiedzy i sprawności w aktywnym i samodzielnym rozwiązywaniu sytuacji edukacyjno-zawodowych,
- Rolę i znaczenie profesjonalnej pomocy doradcy zawodowego w ramach bliskiego kontaktu interpersonalnego na terenie macierzystej szkoły.

Efektom końcowym realizacji programu jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w zakresie wyboru przedmiotów maturalnych oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Propozycje tematów zajęć:

KLASA I

1. Uzasadnij swój wybór. Jakie czynniki zdecydowały o wyborze szkoły ponadgimnazjalnej i profilu klasy? Prezentacja na forum grupy.
2. Czynniki warunkujące trafne decyzje edukacyjno-zawodowe- pogadanka nauczyciela, w trakcie której uwzględnia:
 - Zainteresowania ucznia
 - Czynniki osobowościowe
 - Stan zdrowia

- Wpływ rodziny i rówieśników
 - System wartości
 - Sytuację materialną
 - Sytuację na rynku pracy
3. Grupowe testy predyspozycji zawodowych.
 4. Moje mocne i słabe strony- praca indywidualna. Każda uczeń wypisuje 15 swoich mocnych i 7 słabych stron z krótkim uzasadnieniem.
 5. Moja pasja- indywidualne prezentacje uczniów.
 6. Ja w grupie- omówienie ról grupowych, zaaranżowanie pracy w grupie i ocena, kto jaką pełni rolę (każdy uczeń ocenia sam siebie, ale również oceniają go osoby będące z nim w podgrupie).
 7. Jak widzą mnie inni- udzielanie pozytywnych informacji zwrotnych.

W trakcie zajęć należy zwracać uwagę uczniów na następujące aspekty:

- Jak radzę sobie z przemawianiem na forum grupy?
- Czy wolę pracować sam, czy z innymi?
- Czy lepiej funkcjonuję w sytuacjach z jasno określonymi wymaganiami, czy też wolę mieć dużą swobodę i dowolność działania?
- Czy wolę pracować pod presją czasu, czy według długoterminowego planu?

KLASA II

1. Co dla mnie oznacza termin: interesująca praca-prezentacja na forum klasy.
2. Lokalny a globalny rynek pracy- uczniowie w grupach przygotowują materiały na temat rynków pracy. Wskazane są wizyty w PUP, a także instytucjach zajmujących się rekrutacją.
3. Mało znane zawody- praca w podgrupach z wykorzystaniem Internetu. Wskazane jest aby określić, jakie czynniki osobowościowe są potrzebne do ich wykonywania.
4. Gdzie widzą swoją przyszłość i jak to osiągnąć- uczeń formułuje cele i etapy ich osiągnięcia.
Wstępem do tego ćwiczenia jest pogadanka nauczyciela na temat zasad formułowania celów indywidualnych i wyznaczania etapów ich realizacji.
5. Lokalny rynek pracy- wizyty w wybranych przez uczniów zakładach pracy.
Uczniowie powinni po każdej wizycie złożyć sprawozdanie z dokładnym opisem stanowiska pracy i preferencji potrzebnych do jego wykonywania.

6. Poradnia psychologiczno- pedagogiczna- indywidualne spotkania dla uczniów z potrzebą doprecyzowania własnych planów.

KLASA III

1. Analiza oferty edukacyjnej szkół policealnych i wyższych- praca w oparciu o zasoby Internetu oraz uczestnictwie w dniach otwartych.
2. Deklaracje maturalne- jakie studia mogę podjąć, zdając wybrane przez siebie przedmioty.
3. Własna firma- spotkania z przedsiębiorcami bądź pracownikami urzędu pracy.
4. Lista priorytetów - jaki kierunek jest dla mnie najatrakcyjniejszy, gdzie chciałbym go studiować i jakie mam alternatywy?